

HR Rail: directies of werkgevers bepalen niet of er mag gestaakt worden

Nieuws maandag 23 maart 2026

Eind januari verklaarde HR Rail de stakingsaanzegging van ACOD Spoor en ACV Transcom voor de interprofessionele acties op 5, 10 en 12 februari 'onontvankelijk' op basis van misleidende en politieke argumenten. Naast de drogreden dat de vakbonden de interne alarmbelprocedure niet zouden gevolgd hebben, verwees HR Rail naar 'disproportionaliteit', lees: er is te veel gestaakt. Bovendien werd er gezegd dat de openbare dienstverlening in gevaar zou komen door de staking. Hallo?

Om met dit laatste te beginnen: dat is nou net de bedoeling van een staking, namelijk dat de productie en in dit geval de dienstverlening verstoord wordt. De NMBS zorgt er eigenlijk zelf voor dat de dienstverlening dagelijks verstoord wordt. In 2025 werden er zomaar eventjes 45.000 treinen geschrapt. Dat zijn er 865 per week! En de dienstverlening wordt voortdurend afgebouwd: denk maar aan de sluiting van de loketten de afgelopen jaren, of het verminderen van het stationspersoneel, waardoor reizigers vaak alleen hun plan moeten trekken.

Allemaal een gevolg van de besparingen die de Arizonaregering de spoorwegen oplegt: 675 miljoen deze legislatuur.

Disproportioneel? Sinds wanneer is het aantal stakingen een parameter om deze te verbieden? Zijn er ergens quota vastgelegd? De 'argumenten' van HR Rail om de stakingsaanzegging te verwerpen, zijn duidelijk politiek en ideologisch getint.

Verzoek bij de Raad van State

De vakbonden trokken dan ook naar de Raad van State om dit stakingsverbod bij hoogdringendheid te laten intrekken. Helaas: de Raad van State vernietigde de beslissing van HR Rail niet. Staken en solidair zijn met de interprofessionele acties bleef dus verboden.

Om ons verzoek af te wijzen, heeft de Raad zich niet uitgesproken over de grond van de zaak. Zij heeft de hoogdringendheid van ons verzoek verworpen met het argument dat er geen formeel bewijs zou zijn geleverd dat er sancties zouden kunnen volgen tegen stakende personeelsleden in het geval van een stakingsverbod.

Het stakingsrecht behoort toe aan de werknemers en de vakbonden, het is niet aan de patroons, of in dit geval een directie van een openbaar bedrijf? om te bepalen of er gestaakt mag worden.

Staking verbieden en tegelijk oproepen tot sociaal pact

Gekker kan het niet! Op dezelfde dag dat HR Rail de stakingsgaanzegging van de vakbonden verwerp, riep NMBS-CEO Sophie Dutordoir in de media de vakbonden op aan tafel te komen en over een 'sociaal pact' te onderhandelen.

Dat sociaal pact zou moeten dienen om de NMBS klaar te stomen voor de liberalisering van de markt in 2032.

Het houdt in dat statutaire aanwervingen vervangen worden door contractuele tewerkstelling, dat de efficiëntie en de productiviteit omhoog moeten. Liberalisering gaat samen met afbraak van de arbeidsvoorwaarden (bescherming tegen ontslag, afbouw werkzekerheid, flexibilisering, uitbesteding aan onderaannemers...).

Het lijkt erop dat men de openstelling van de spoormarkt vanaf 2032 als een vaststaand feit beschouwt, als iets onvermijdelijks. Maar dat is het niet. Een rechtstreekse gunning aan NMBS kan ook in 2032, de Europese regels laten dat in bepaalde gevallen toe. Onder meer het specifieke netwerk van België, rekening houdend met bepaalde indicatoren qua prestaties.

Deze politieke keuze wil de regering niet maken. Wij leggen ons niet neer bij de liberalisering van de spoorwegen. Voor de reizigers, het personeel, de mobiliteit en het klimaat, is investeren in de trein als publieke openbare publieke dienst van levensbelang voor de toekomst.

Tony Fonteyne